

Sygn. akt V CSK 573/15

POSTANOWIENIE

Dnia 16 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku K. K.
przy uczestnictwie T. [x] S.A. z siedzibą w K.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 marca 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie
od postanowienia Sądu Okręgowego w J.
z dnia 9 lipca 2015 r., sygn. akt II Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni K. K. wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w J. z dnia 9 lipca 2015 r., oddalającego apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w J. z dnia 30 stycznia 2015 r., którym oddalono wniosek o ustanowienie służebności przesyłu na rzecz „T. [x]” S.A. z siedzibą w K. wobec stwierdzenia zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treścią służebności przesyłu.

Sąd Najwyższy, oceniając – na podstawie art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. – skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

W art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Wnioskodawczyni oparła wniosek na przyczynie wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., podnosząc, że w sprawie występuje sześć istotnych zagadnień prawnych, odnoszących się do dopuszczalności ustanowienia

służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu bez określenia nieruchomości władnącej, bez wskazania konkretnej treści tej służebności, a także sposobu jej wykonywania. Wskazała również na potrzebę rozstrzygnięcia, czy służebność przesyłu uregulowana w art. 305¹ do 304⁴ k.c., jest rodzajem służebności gruntowej.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które wiąże się z określonym przepisem prawnym i ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej i innych podobnych spraw, wymaga precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). W zasadzie powinno to być zagadnienie nowe, o charakterze rzeczywistym, a nie teoretycznym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji. Argumentacja uzasadniająca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi zawierać odrębne, pogłębione wywody wskazujące na zaistnienie powołanych okoliczności (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r., II PK 3/08, nie publ.; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06, nie publ.; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.). Skarga nie odpowiada powyższym wymaganiom. Przyczyna kasacyjna odnosi się bowiem do problemów prawnych, które wielokrotnie były wyjaśniane przez Sąd Najwyższy. Za istotne uznaje się zagadnienie prawne dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością, którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 2/12, nie publ.). Co braku konieczności określania nieruchomości władnącej przy ustanawianiu służebności przesyłu wypowiedziano się m.in. w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2008 r., III CZP 89/08, BSN 2008, nr 10, s. 7 oraz w postanowieniach Sądu Najwyższego: z dnia 6 lutego 2013 r., V CSK 129/12, z dnia 16 stycznia 2013 r., II CSK 289/12, z dnia 14 czerwca 2013, V CSK 321/12, z dnia 18 września 2014 r., V CSK 553/13 – nie publ. Sposób korzystania z nieruchomości uzasadniający posiadanie służebności przesyłu został zdefiniowany w wyroku Sądu Najwyższego

z dnia 18 kwietnia 2013 r., (II CSK 504/12, nie publ.). Do charakteru służebności przesyłu odniósł się Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 30 września 2009 r., II FSK 380/09, nie publ. Należy również podnieść, że już z definicji istotnego zagadnienia prawnego nie stanowią takie kwestie, które mogą zostać rozwiązane za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z dnia 24 października 2012 r., I PK 129/12 – nie publ.). Do nich zaś należy wykładnia systemowa. Jeżeli zatem przepisów o służebności przesyłu nie zamieszczono ani w rozdziale I, dotyczącym służebności gruntowych, ani w rozdziale II, odnoszącym się do służebności osobistych, a jednocześnie w art. 305⁴ k.c. przewidziano odpowiednie zastosowanie przepisów o służebnościach gruntowych do służebności przesyłu, oznacza to, że służebność przesyłu nie jest rodzajem służebności gruntowej.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. *a contrario* odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

db

l.n